

Referat fra møte i Kringkastingsrådet 13.06.07

Kjellaug Nakkim ledet møtet, som ble holdt på Rica Ishavshotel i Tromsø.

Publisert: 20/7-2007 13:36

Dagsorden:

0900: NRKs dekning av nordområdene

Innledning ved Morten Ruud, NRKs nye Moskva-korrespondent.

1115: Fra OSS og DEM til VI? Naturlig inkludering av minoriteter i NRK

Innledning ved prosjektleder Marianne Mikkelsen

1200: Lunsj

1330: NRK Troms og Finnmark

Presentasjon og omvisning ved distriktsredaktør Tone Jensen

Til stede fra rådet:

Jon Olav Alstad
Hallgrim Berg
Grethe Fossli
Kine Hellebust
Finn Egil Holm
Roger Ingebrigtsen
Kristoffer Kanestrøm
Paul Leer-Salvesen
Sigbjørn Mølvik
Kjellaug Nakkim
Steinar Ness
Per Arne Olsen
Shabana Rehman

Gjest: Arne Pedersen, Leder distriktsprogramrådet for Troms og Finnmark

Til stede fra NRK:

Kringkastingssjef Hans- Tore Bjerkaas
Kringkasterdirektør Kari Werner Øfsti
Radiosjef Øyvind Vasaasen
Markeds- og kommunikasjonssjef Sigurd Sandvin
Distriktsredaktør Tone Jensen
Redaksjonssjef Silja Arvola
Journalist Iacob Christian Prebensen

Til stede fra sekretariatet:

Rådssekretær Leif Stavik
Referent Vetle Daler

NRKs dekning av nordområdene

- Det er gjerne slik at det blir saker fra nordområdene når den enkelte journalist tar initiativ til det. Dette er ikke tilfredsstillende. Dekningen av nordområdene er fragmentarisk, det er ingen samlende idegyting, og det finnes ikke et sentralt nettsted i NRK med informasjon. Jeg mener at det snarest bør nedsettes en redaksjon etter mønster fra utenriksredaksjonen, med faste møter, gjerne hver morgen. Denne redaksjonen bør ha representanter fra NYDI i Oslo, NRK Troms og Finnmark og Sameradioen. Redaksjonsledelsen bør ligge i Tromsø, sa Morten Ruud i sin innledning.

- Regjeringen ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene fremover. Det må påvirke NRK. Det er i nord vi har de største miljøtruslene, klima og miljø har verdens oppmerksomhet. Nordområdene er viktig geopolitisk, og er i ferd med å bli et av verdens viktigste områder i energisammenheng. Nye transportåre er under utvikling som følge av isfritt hav. Trenger jeg å si mer? sa Morten Ruud, og fortsatte: - Nasjonen har krav på skikkelig informasjon om dette. Og det

må NRK som førende medium ta ansvaret for. NRK kan bli verdensledende. Nordområdene er tross alt mer interessant internasjonalt enn østlandsområdet, sa han. Se for øvrig vedlagte presentasjon.

- Min datter, som bor her i Tromsø, sier at å bo her gir et annet perspektiv på ting vi diskuterer. Jeg likte for øvrig ordet idegyting, sa Hallgrim Berg, og fortsatte: - Hva betyr din skisse om ny redaksjon bemanningsmessig og kostnadsmessig? Kan ting gjøres med de ressursene man har, eller må vi ha et nytt byks i lisensavgiften for å gjennomføre dette?

Kringkastingssjefen sa at vi ikke kan storme fremad i alle retninger. Det må prioriteres, sa Berg..

- Hovedjobben gjøres ved å forandre fokus, og samle fokus. Ikke ansette masse nye folk, men dedikere personer fra de redaksjoner som allerede finnes. Men noen nye stillinger vil det selvfølgelig bli behov for, svarte Morten Ruud.

- Jeg er imponert over innledningen, her har vi både inkludering av flerspråklige og et internasjonalt perspektiv. Gjør alt denne mannen sier! sa Shabana Rehman, som også fra sitt ståsted som skribent i Dagbladet kunne bekrefte at det skorter på informasjon fra nordområdene. Steinar Ness var enig. – Denne innledningen burde vært pensum i skolen. Det som er litt interessant, er at den nye kringkastingssjefen kan ta med seg sitt ståsted fra Tromsø inn i jobben på Marienlyst, sa Ness, og fortsatte: - Vi må spørre: Hva er mest vesentlig å bli informert om fra steder utenfor de største byene? Kuriosa får ofte for stor plass. For eksempel har det vært skrevet og sagt mye om russisk prostitusjon i Nord-Norge, men lite om alle blandingssekteskapene som har kommet ut av den tettere kontakten østover..

- Det er riktig at dette handler om prioriteringer, og jeg håper på at vi kan få et godt svar på hva NRK kan gjøre med dette. Ikke ved å komme tilbake på et senere møte, men konkret i dag, sa Finn Egil Holm.

- Dette var visjonært. Hvordan skal ballen tas videre? Gi ordre til redaksjonene om å lage mer stoff fra nord, mente Paul Leer-Salvesen. - Det vanskelige er å bygge opp fagkunnskap. Det handler om kildepleie, å finne kildene, og om skikkelig gravejournalistikk. Gå inn i samfunnsstrukturene i Murmansk og Arkhangelsk. Og ikke glem kulturen, her er det ellers mye harde nyheter. Vi trenger bedre dekning av kulturen, mente han.

- NRK må ikke ha et venstrehåndsarbeidsforhold til det som skjer her, sa Arne Pedersen, leder for distriktsprogramrådet. – For mye engelsk musikk er ofte tema i diskusjoner i Kringkastingrådet. Men hva med mer russisk musikk? Jeg tror aldri jeg har hørt en russisk melodi på radio, sa han.

Roger Ingebrigtsen ville nyansere bildet litt. – Det skapes et bilde av at hele verden har fokus på nordområdene. Washington er uinteressert i dette. Hele verden sitter ikke og tenker på nordområdene. Også Russland er uinteressert i Norge. De ser i andre retninger. Norge blir mer og mer en parentes, sa Roger Ingebrigtsen, og fortsatte: - Vi må fjerne oss fra det gamle perspektivet om at vi skal "hjelp" Russland, isteden må vi jobbe for å få deres oppmerksomhet. NRK er dårlig organisert i Nord-Norge - delt på en uheldig måte. Bør vi slå sammen alle tre fylkene igjen? Jeg tror det kan frigjøre ressurser. Kan Hans- Tore Bjerkaas sette i gang denne prosessen? spurte han.

- Her er Ruud på linje med forhenværende distriktsredaktør, sa Hans- Tore Bjerkaas.

- Men nordområdene er ikke et tabula rasa for oss. Brennpunkt har satt fokus på fiskerikriminalitet, en større dokumentar om Snøhvit-utbyggingen er under planlegging, det samme er en større dokumentarserie om nordområdene. Her har vi også med kulturaspektet, det mellommenneskelige. Det skal ikke stå på viljen sentralt i NRK, men vi har hatt litt problemer med farten i det prosjektet, sa Bjerkaas, og fortsatte: - Når det gjelder å bygge opp spesialkompetanse, har vi et dilemma: Er det riktig å tenke faglig oppbygging geografisk, eller heller samle eksempelvis miljøkompetansen på ett sted?

Når det gjelder euroarctic.com, var ambisjonen at dette skulle bli et ledende nettsted om nordområdene, men der er vi ikke helt i mål. Problemet med barentsobserver.com er at det er en informasjonssamling, ikke egen produksjon.

Ideen om en systematisk tilstedeværelse i Nordvest-Russland er god. Jeg vil prøve å få realisert en form for korrespondentløsning der, sa kringkastingssjefen. Når det gjelder Nordnytt, kunne Bjerkaas fortelle at kulturministeren mener at inndelingen skal være som den er. - Jeg vil ikke jobbe for å samle fjernsynssendingene igjen. Men ambisjonene om felles nettsted er riktig ambisjon..

- Det er viktig å få fram at folket i nord ofte i estetikk og ord og gjerning har en annen rytme enn i resten av landet, mente Kine Hellebust. – Blant annet har vi en temperatur å jobbe i. Jeg er spent på dokumentarseriene, sa hun.

- NRK driver to helt parallelle store sendinger i Nord-Norge. De er gode, men jeg er opptatt av hele Nord-Norge når jeg ser på distriktsnyhetene. Jeg savner et felles nordnorsk sted. Hvis man skal realisere 10 % av det Ruud skisserer, må man se på ressurser. Kulturministeren bør ikke bestemme plasseringen av dette, mente Roger Ingebrigtsen. Arne Pedersen var uenig: - Kulturministeren skal blande seg inn, mente han. – Når det gjelder hvor opptatt USA er av nordområdene, kan jeg nevne at jeg selv har vært på oljemesse i Houston. Her var hele oljeverdenens blikk rettet mot nordområdene, sa han.

- Det har vært sterke kamper om egne sendinger i hvert fylke. Å gå tilbake på dette vil være lite lite klokt nå, mente Grethe Fossli, som syntes det er spennende hvis NRK kan vise mer om utviklingen i næringsvirksomhet i nord og samtidig møte menneskene. – Hva med for eksempel russisk arbeidskraft i Nord-Norge? spurte hun.

- At kulturministeren ønsker å utøve aktivt eierskap, ser jeg ikke noe galt i. Nordområde- satsingen bør ikke være avhengig av endring av strukturene i NRK i Nord-Norge, mente Steinar Ness. – Men det er ikke sikkert at det å bevare strukturene er det rette heller, supplerte Kjellaug Nakkim.

- Washington, Beijing og Moskva følger godt med på sikkerhetspolitikk og energispørsmål i nord, og Svalbard er i ferd med å bli et arktisk forskningslaboratorium. Det er klart dette er interessant, avsluttet Morten Ruud.

Fra OSS og DEM til VI? Naturlig inkludering av minoriteter i NRK

- Det snakkes mye om minoriteter for tida, så hvorfor er de så lite synlig i redaksjonene og på lufta? Her trengs et krafttak. NRK burde være best i klassen, sa Marianne Mikkelsen i sin innledning. – Det har ofte handlet mye om forpliktelser for NRK og Migrapolis har blitt et slags alibi. Men først og fremst handler dette om kompetanse, sa hun. - Befolkningen forandrer seg, og da må NRK henge med. Alle skal kjenne igjen noe av sin virkelighet i vår virksomhet, sa hun. Se for øvrig vedlagte presentasjon.

- Hvor mange journalister med flerkulturell bakgrunn har vi? Og hvor mange utdannes? spurte Kjellaug Nakkim.

- Migrapolis har absolutt livets rett som konsept, men jeg er enig i at rekruttering til bedriften som helhet er et helt annet kapittel. Dette skal ikke Migrapolis ha ansvaret for, sa Shabana Rehman. - En offensiv bedrift skal være der og catche talentene. De er der og de er sultne. Headhunt dem! Når det gjelder å ta avstand fra f.eks. æresdrap, handler det ikke om om folk skal ta avstand fordi de er pakistanere eller muslimer - dette er en viktig moderne kultdebatt om skam. NRK må ikke være så forbanna politisk korrekte, sa hun.

– Jeg håper ikke det skjer i NRK at jobbsøknader med utenlandsk klingende navn legges til side, sa Grethe Fossli. - Hva slags rekrutteringspol har NRK? Går dere aktivt ut for å rekruttere fra flere miljøer?

– Debatten må handle mer om synliggjøring. Kvinner er dominerende i NRK-systemet, samtidig som det skal være en halvgammel mann og en ung dame i hver nyhetssending. Det er merkelig at man helt overser idealene når det kommer til den viktigste sendingen. Når får vi se en gudstjeneste med svart prest uten et intervju etterpå om hvordan det er å være svart prest? Vi burde bestemme oss for å ha nyhetsankere av hunkjønn i 60-årsalderen og ha nyhetsankere med flerkulturell bakgrunn, sa Paul Leer-Salvesen.

Sigbjørn Molvik var enig. – Når så vi sist en pakistaner kommentere miljøpolitikk i et debattprogram? Og har man en bevisst strategi for å rekruttere synlige minoritetsjournalister i NRK?

- Naturlig inkludering er et svært viktig punkt, sa Steinar Ness. - Når en norsk nordmann på 17 år fra Sandnes skyter og dreper, sies det ikke "norsk nordmann". Men omvendt, når en norsk statsborger med utenlandsk opprinnelse gjør det, blir det opplyst. Hvorfor må det være slik? Ingen går ut i Sandnes og spør norske 17-åringere om de tar avstand fra drapet. Debatten blir tabloidisert, og man kaster stein på hverandre. Medias håndtering av kriminalitet er etter min mening en stor utfordring, sa han.

- Når det gjelder rekruttering, har NRK har tatt kravet om det flerkulturelle veldig på alvor- blant annet i våre handlingsplaner og ved å pålegge avdelinger å lete etter de riktige menneskene. Dette har

imidlertid vist seg for lite effektivt. Så vi har nå vedtatt en ny stipendiatorordning, slik som Marianne etterlyste. Den starter neste år, svarte Hans- Tore Bjerkaas.

Kine Hellebust ville tilbake til spørsmålet om deltakere i debattprogrammer. - Vi i Nord-Norge er eksperter på barne-tv, men altfor sjelden deltakere i diskusjonsprogrammer. Det er skremmende lite andre dialekter å høre enn østlandsk, mente hun..

- Det er viktig for oss mennesker hvem som presenterer det aller viktigste for oss – altså nyhetsankerne, så her må NRK være svært bevisst, sa Roger Ingebrigtsen, og fortsatte: - Den politisk korrekte 80-tallstenkningen mht å la være å synliggjøre hvor mennesker kommer fra, synes jeg er problematisk. Hovedregelen må være at det ikke er relevant, men det vil være mange tilfeller hvor det må tas med som en åpenbar opplysning, mente han. – Ja, men er det egentlig så åpenlyst relevant som det kanskje framstår? spurte Steinar Ness.

- Kriminaliteten vil fortsette, og her har vi mye jobb mht holdninger, kjønnsroller osv. Det er viktig med bevisst journalistikk og å finne ansvarlige voksne som gidder å gå inn i denne diskusjonen, sa Shabana Rehman. – Jeg er også i utgangspunktet enig med Roger, men dette viser seg ofte veldig vanskelig. Når det skjer noe bra – hvis man for eksempel vinner et eller annet, da er man plutselig norsk. Jeg blir ofte omtalt som "den norske komikeren", mens det i andre sammenhenger er viktig å påpeke at jeg er "den pakistanske jenta".

- Vi skal selvfølgelig prøve å fokusere på problemområdene. Jeg er glad for stipendiatorordningen som nå kommer, her viser NRK vilje, og jeg tror at dette er et synlig og fruktbart grep, sa Marianne Mikkelsen avslutningsvis. – Vi må ikke overlate dette feltet til journalister med min bakgrunn. Man kunne kanskje sagt at alle journalister i NRK skal ha kontakt med minst fem kilder med utenlandsk bakgrunn?

25.06.07

Vetle Daler